

Stanovení specifických protilátek IgE

V lidském organismu se vyskytuje několik typů protilátek tzv. imunoglobulinů. Tyto typy byly pojmenovány jako imunoglobuliny (Ig) A, D, E, M a G. Jednotlivé typy se liší svými vlastnostmi, pro IgE protilátka je typické, že se mohou účastnit vzniku alergických onemocnění. Pokud protilátka z třídy IgE začnou reagovat proti jinak neškodným látkám z vnějšího prostředí, vzniká alergie, která se může projevovat místními projevy jako je atopický ekzém, alergická (senná) rýma, kopřivka nebo zčervenání a slzení očí, nebo v těžších případech například jako astma. Nejtěžší formou alergie je anafylaktický šok, který může postiženého akutně ohrožovat na životě.

Pro diagnostiku alergických onemocnění je základem správné odebrání anamnézy, tj. získání údajů o typu příznaků, výskytu v rodině a souvislosti objevení příznaků a expozici konkrétním alergenům, např. pylům z kvetoucích rostlin, plísním, zvířecí srsti či potravinám. Základním testem pro identifikaci provokačního alergenu jsou kožní expoziční testy, kdy nejčastěji na kůži v oblasti předloktí jsou aplikovány kapky jednotlivých alergenů a tyto kapky jsou následně pomocí propíchnutí nebo škrábnutí jehlou vpraveny do pokožky. Následně se sleduje, zda se v místě aplikace nějakého z alergenů neobjeví reakce ve formě místního zarudlého otoku - pupenu. U některých pacientů ale nelze kožní testy bezpečně a přesně provést, například pokud je pacient kvůli alergii již léčen, prodělal při předchozím testu těžší reakci, má nějaké kožní nebo horečnaté onemocnění nebo v průběhu těhotenství.

Alternativou ke kožním testům je stanovení specifických protilátek ve třídě IgE reagujících proti konkrétním alergenům. Tento test se provádí pomocí automatického přístroje z pacientova séra (metoda fluorescenční imuneseje - FEIA-CAP). Výhodou této metody je především to, u pacienta nahrazuje expoziční test ve výše zmíněných případech a stanovení reaktivity na celou řadu alergenů (pyly, plísně, roztoči, potraviny, srst zvířat, jed hmyzu...) je možné provést z jediného krevního vzorku. Pro pacienta je tak vyšetření šetrnější. Stanovení specifických IgE může být také důležité pro zjištění, zda konkrétní pacient může být úspěšně léčen pomocí specifické alergenové imunoterapie, což je metoda, která může alergické onemocnění zcela vyléčit a eliminovat tak nutnost dlouhodobé až celoživotní aplikace léků mírnících projevy alergie.

Nevýhodou metody FEIA-CAP je především její finanční náročnost. K jejímu provedení je nutné nákladné přístrojové vybavení a materiál. Tato metoda by proto měla být prováděna hlavně v případech kdy ekonomicky výhodnější expoziční testy nejsou vhodné nebo neposkytují dostatečně průkazný výsledek.

K provedení této laboratorní metody pacienta doporučuje lékař specialista. Do laboratoře se zasílá srážlivá krev odebraná ze žíly. Pro pacienta není nutná žádná specifická příprava, je nutné jen dodržet obecné zásady pro odběr krve.

Obr. 1 Automatický přístroj, jehož pomocí se stanovují specifické IgE protilátky v séru.